

Folium xlvij

ero in vtroq; brachio sanguine minui fecit z p̄ nimia emissionē sanguis
ibide vitā terminavit. **I**te postremo ē adverbium ep̄is derivatū a post.
Barbar d̄z ois ille q̄ nō oledit romano imperio. **E**t capit hic p̄ crudeli v̄
infideli. **S**ed pergo is. ē verbū neu. p̄positū a p̄ et rego. **S**ed coactur⁹ est
p̄cipitū futuri ep̄is a p̄bo cogo qd̄ v̄terius d̄z a con et ago deponendo n.
Item plurimus est superlativus huius nominis multus.

Celi enarrant gloriam dei filij verbi incarnati facti de
terra celi. **H**ec em̄ gloria soli dño est congrua. **N**o/
men est cuius magni consilij angelus. **I**stud consiliū lapso
homini auxilium est antiquū et profunduz et verum factum
solis tantuz sanctis cognitum. **C**um angelus iste homo na/
tus ex muliere immortalē ex mortali de terra celuz fecit ex ho/
mine angelum.

Hanc sequentiā leat⁹ **S**re. p̄posuit ob reuerentiā z honorē beatorū ap̄to
rū pur̄ diuisi erāt p̄ totū mundū. **E**t diuisi in duas p̄tes p̄ncipales. **I**n
quaz p̄ma ponit quoddā p̄ambulū in quo declarat p̄mendationē mit/
sentis scz filij dei. **I**n scda p̄te p̄seq̄tur intentū q̄stū ad ministeriū omniū
ap̄toz p̄ totū mūdū missoz. **S**cd̄a ibi. **H**ic est dñs. **P**rimo autor ponit
vnā p̄phetiā quā assumit loco thematis q̄ scribit psalmo. xvij. z applicat
eā ad ipsum mittentē apostolos. ip̄onens ei nomen q̄ debet vocari āge/
lus magni consilij. dicens (**C**eli id est apostoli facti celi) id est hoies cele/
stes (de terra) z de hominibz terrestribz (enarrant) id est predicant (glori/
am filij dei verbi incarnati) scz xp̄i qui est homo factus (em̄) p̄ quia (hec
gloria) scz predicationis sanctorū ap̄toz (est congrua) id est conuenies (so/
li dño. cui⁹) scz dñi (nomen est angelus) id est nunciūs (magni consilij) et
(stud consiliū) scz ex̄ns (auxiliū homini lapso) id est perditō (est antiquū
et pfundū. z) scz est (cognitū tm̄ solis sanctis. z est factū verū cum iste āge/
lus) id est filius dei (homo natus ex muliere) scz. b. virgine maria (fecit
immortale ex mortali. z fecit de terra. i. de terrestribz) (celum) id est cele/
stes (et fecit angelū ex hoie). **H**orādū p̄mo. scribit in **E**sa. **Q**ui sūt hij
qui vt nubes volant et quasi columbe ad fenestras suas. **H**ec sunt verba
admiratōnis p̄phetaz et angeloz quibz datū est longe p̄uidere virtutem
doctrine z predicationis ap̄ostolice. vñ admirātes dixerūt. **Q**ui sūt hij
q̄ vt nubes volāt. **I**n quibz p̄bis p̄ncipaliter tangūtur duo. **P**rimo cel/
lestis p̄udētie sublimitas. **S**ecūdo immaculate p̄uerfationis humilitas.
Primū tāgitur cū d̄z. vt nubes volant. **E**bi no. sancti ap̄li post ascensionē
dñicā missi in omnē terrā volauerūt in claritate z alacritate vt nubes. sue
runt em̄ vt nubes nouellū ortū irrigando. infidelem populū a p̄aua fide
reuocando. fideles absq; terrore desperationis fideliter consolando. **P**ri/
mū declaratur. quia in nube p̄supponitur humiditas conueniens ad irri/
gandū. **U**n̄ in li. **S**ap. scribitur. **I**rrigabo ortum meum z exaltabo mes

De diuisione apostolorum

partus fructū. **S**ecūdo ipi apostoli dicuntur nubes ipsos fideles a caumati-
bus concupiscentie defendēdo. vnde ipsi designantur p nubes in qua apparuit
fructus cum educeret filios israel ex egipto. nam in die processit eos in nu-
be. et in nocte in columna nubis. vnde scriptum est. in die illa erit eis vmbra
braculū z saluabit eos ab estu. a turbine z a pluuia. Et sicut nubes defen-
dunt nos a caumatis solis. sic sancti apli dereliquerūt vel dimiserunt nos
his exempla virtutū et doctrinaz quibz defendimur nos a caumatis pec-
catorū. **T**ertio dicuntur nubes. populū a terrore desperationis consolando.
Dicit em Grego. sup hoc euangelū. erat aut aspectus eius sicut fulgur.
q ppter aspectum fulguris custodes pteriti sunt timore. sed cādoz vestit
menti apparet mulieribz remouebat ab eis pauore seu terrore ita q pter-
rite nō sunt. Per istam nubē intelligitur apli qui terrore desperationis po-
pulozū multozū remouerunt. et spiritū consolationis infuderunt.

Secūdo pmedantur ex immaculate puerfationis hūmilitate. cū dicitur
et quasi colūte ad fenestras suas. id est ad celestem requiem. quia vitam
immaculatam duxerunt. Et huic concordat doctrina saluatoris nostri
cum dixit apostolis. Estote prudētes sicut serpentes. fidem predicando.
et estote simplices sicut colūte. immaculatam vitā per puerfationis simpli-
citatem habendo. Et qñ apostoli hanc prudentiā et vitam immaculatam
susceperunt post missione sancti spiritus tunc in omnē terram diuisi sunt.
ideo in laudem huius missionis et diuisionis presens sequentia est com-
pilata. **T**ertio nota. au. nominat sanctos apostolos celos. ppter quāsdā con-
ditiones seu pprietates celoꝝ eis conuenientes. quia celum est pūmū. na-
tura simplicissimū. essentia subtilissimū. quantitate maximū. qualitate lu-
cidissimū. figura sphericū. incorruptione solidissimū. situ supmū. **D**e cōs-
ditiones attribuuntur apostolis. **P**rimo em ipsi fuerunt pmi xpm sequen-
tes. vñ xps dixit eis. vos q secuti estis me. **S**ecūdo fuerūt simplices in ore.
vñ xps dixit eis. estote prudētes sicut serpētes. z simplices sicut columbe.

Tertio fuerūt subtilissimū in intelligēdo. vñ xps dixit eis. vobis est datū
nosse mysteriū regni dei. **Q**uarto fuerūt scē pzelatōnis maximū. vnde sal-
uator dixit eis. sedebitis sup sedes iudicātes duodeci tribz isrl. **Q**uinto
fuerūt in qlitate pdicatiois lucidi. vñ xps dixit eis. Vos estis lux mundi
Sexto fuerūt figure spherice. vñ inter oēs figuras figura spherica ē capa-
cissimā. z figure spherice mor⁹ fert p vniuersū orbē. sic z apli spherici fue-
rūt qñ p totū orbē terraz mouebant ābulātes. vñ in oēm terrā exiit so-
lus eoz. **S**eptimo fuerūt in charitate incorrupti sicut celū. vñ xps dixit
eis. vos estis q mecū pmissistis in tērationibz meis. **O**ctavo fuerūt sup
mi. vñ dixit eis xps. gaudete z exultate qm merces vā copiosa ē in celis.

Et ppter has pditōes tā enūeratas au. di. scōs aplos eē celos. assumēdo
dicūt ps. dicētis. Celi enarrāt glām. **T**ertio au. dē in sra. verbi incarnati.
vbi tēgūt dictū Iohis pmo. ca. Et verbi caro factū est. **T**ertio sra dē. facti
de terra celū hoc pꝛ sic. qz xps aplos terrenos et inuidanos exētes mira-
sanctitate z moꝝ puerfatione celestes fecit. vñ in euā. Ego vos elegi de
mūdo vt caris et fructū afferatis in patientia. **I**tem nota xps dē dēgel⁹
magis p silij p figurā q dē antropos pathos hñs fieri qñ hūane passiones
attribuūt celestibz z diuinis. cū em p silij sit de rebz. myrabilibz z passibi-

lib⁹ alit⁹ & alit⁹ se potētib⁹ habere q̄ subiacēt nre volūtati. **Q**st̄at autē q̄ p̄siliū
non cadit in deū. nō em̄ h̄z op⁹ p̄siliū de aliq̄b⁹ cū oīa nuda & apra sint ocu-
lis ei⁹. s; figuratiue & metapho⁹rice loquēdo in p̄parōe ad cōgnitionēz no-
strā magnū & p̄fundū erat p̄siliū qm̄ tres p̄sone p̄siliare sūt qd̄ nā faceret
de repaione hoīs q̄ lapsus fuit. s; filius dei misertus nature hūane fact⁹.
est angel⁹ hui⁹ p̄siliū. & descēdit in terrā liberans hoīem sua passione. s; s̄
cognitū erat tantū sanctis quib⁹ de⁹ voluit reuelare. erat em̄ āgelis igno-
tū q̄ in ascēsiōe ei⁹ admirantes dixerūt. q̄s ē iste q̄ venit de edom. **E**tia
erat occultū dyabolo. vt dē Orige. sup hoc euangeliū. **C**um esset despon-
sata **M**aria **J**oseph. q̄tenus mysteriū incarnationis dyabolo celaret qd̄
si sciuisset nunq̄s in cor̄ inde misisset q̄ xpm̄ tradidisset. **I**tem auzo⁹ dē
cit (natus ex muliere) beat. em̄ virgo erat mulier ex nomine et fama. sed
non in re. **F**uit mulier in fama qz viro desposata. & quia virum genuit. s;
xpm̄. sed in re mulier non erat. quoniā virgo incorrupta. **I**tem nota lit-
tera dicit immortālē ex mortali fecit. quia suscitauit nos ex opib⁹ mortis
vt viuamus deo. vnde sicut per vnius delictū mors intrauit in homines.
ho mo terren⁹ erat qui amisit spiritū ḡe. sed fact⁹ ē celestis p̄ resurrectionē.
Quo terminis nota. congruus a ū id est cōueniens. **E**st angel⁹ in
terp̄atur quasi nūciū de celo missus. & dicitur ab ana q̄ est sursum & ge-
lon nūciario q̄si nūciū missus a superiorib⁹ ad inferiora. **S**z lapsus a ū ē p̄
incipiū d̄terici ep̄is deriuatū a verbo deponētali labor. **S**z p̄gnit⁹ a ū ē p̄
incipiū deriuatū a p̄bo p̄gnoscor qd̄ p̄ponit a cō & noscor mutādo n in g.

Hic est dominus exercitū deus. cuius sunt angeli missi
in terram apostoli. **Q**uibus seipsum viuū prebuit resurgēs
in multis argumentis pacem victor mortis nunciāns:

Hic consequenter pertractat materiam principalem de diuisione apo-
stolorum. **E**t diuiditur in tres partes. **I**n prima facit qd̄ dictum est. **I**n
secda dirigit petitionē ad xpm̄ iesum qui misit illos apostolos. **S**ecunda
pars est ibi. **G**ermen iustū. **P**rima pars adhuc diuiditur in tres partes.
Primo pertractat diuisionem apostolorū q̄strum ad diuinam missionem.
Secūdo q̄strum ad predicationem. **T**ertio declarat illam per p̄phetarū
confirmationem. secunda ibi. **H**inc petrus. **T**ertia ibi. **I**n omnem terrā
Dicens primo (**H**ic) s; filius dei est deus dñs exercitū id est multo-
rū populorū et turbaz (cuius) s; domini dei (ap̄t̄ sunt angeli) .i. nunciū
(missi in terram) id ē in totū mundū (quib⁹) s; apostolis. s; ipse dñs (re-
surgens) s; a mortuis (prebuit) .i. manifestauit (seipsum viuū in multis
argumentis) .i. p̄bationib⁹. & ipse (victor mortis) .i. xps qui mortem nos-
stram mōdo destruxit. s; erat (nūciāns) .i. manifestans (pacem) quan-
do sterit in medio discipulorum et dixit. pax vobis. vt sequitur in littera.

Pax vobis ego sum inquit nolite iā timere. predicate ver-
bum dei creature omni coram regibus et principibus.

De diuisione apostolorum.

Sicut misit me pater et ego mitto vos in mundum. Estote ergo prudentes sicut serpentes: estote ut columbe simplices

Nic xps xris victor mortis et nunciās pacē aplis (inqt). i. dixit (pax vo bis ego sum nolite iam timere pdicare xpbū dei oi creature). i. hoi (coram regibz et principibz). **Ego mitto vos in mūdū sicut misit me pater. Estote prudentes sicut serpentes et simplices ut colūbe.** ¶ **N**otandū pmo au. hanc particulā collegit ex diuersis locis euangelistaz. vt patebit in ordie dicendoz. quia tota materia est collecta ex xpbis dñi aplos miserētis. **S**e cundo nota. autor vocat dñm deū exercitū. nō est em dñs tm̄ vni? exercitus. sed indefinite loquēdo deus exercitū. et sic sumit nomen illud ab illo. **Esā. c. vi. Sc̄us sc̄us sc̄us dñs de? exercitū. Itē scribit in Ezēch** **H**ec dicit dñs exercitū. **E**t sepe reperit sub noie hebraico. i. sabaoth. p hoc dat̄ intelligi diuina potētia q̄ est oim exercitū dominatrix. ¶ **I**tē nota apli p magistrū in s̄a dicūtur angeli. qz angelus ē nomē officij. sed apli habuerūt officij angeloz. ideo angeli appellant̄. **P**rimo em habuerūt officij angeloz q̄ dicūtur cherubin q̄ repleti sūt sciētia. **I**n ip̄is em fuit plenitudo sciētie. vnde dixit eis. vos sedebitis sup sedes iudicātes et c. **S**e cūdo habuerūt officij illoz angeloz q̄ dicūtur seraphin. qz sicut illi ardēt in charitate sic oēs apli et c. **T**ertio habuerūt officij dñationū. q̄ docent nos superiores reuerētū. **I**psi em apli marie honorāt̄ i h̄ mūdo. vñ ps. **N**is mis honorati sūt amici tui de?. et q̄cqd̄ boni faciebāt deo glām referēbāt. vñ dicebāt in noie tuo eijcū? demōia. **Q**uarto habuerūt officia potestati. ad q̄s p̄inet dyabolos arcere et punire. **I**psi em demones ab obfessis corpibz hoim fugabāt. vñ dixit ad eos saluator. h̄ gen? demōioz nō eijcitur nisi orōnibz et ieiunijs. **E**tia habuerūt officij p̄tutū. ad q̄s p̄inet miracula exercere. ipsi em mirabilia faciebāt. vñ legitur in actibz aploz. **P**erman? aut aploz fiebāt signa et pdigia multa in plebe. **E**tia habuerūt officij archāgeloz. q̄ d̄ maiorā nūciare sicut incarnationē xpi et eius resurrectionem. **U**n̄ in actibz apostolorum virtute magna reddebāt apostoli testij monij resurrectionis. **E**tiam habuerūt officium angeloz. qd̄ est minorā nūciare et homines informare bonis operibz. sic apli suis predicationibz informabāt hoies fidē catholicā. **E**rgo bñ dicūtur āgeli missi in terram. qz missi sunt a deo in vniuersū mūdū. ¶ **I**tē d̄r pax. **U**n̄ duplex est pax. i. pax peccatoz. vñ ps. zelanti in peccōtibz pacē peccatoz vidēs. **A**lia ē pax iustoz. vñ **P**au. fruct? spūs sūt gaudiū charitas. pax et patricia. **E**t illam pacē dñs dedit discipulis suis dicēs. pax vobis ego sum et c. et in euā. **I**o. d̄r. pacē meā do vobis. ¶ **I**tē nota s̄a d̄r. nolite iam timere. vbi tangit dictum euangelicū quod xps dixit suis discipulis. dico aut vobis amicis meis ne terreamini ab his qui vos persequuntur. **E**t iterum. nolite timere eos qui occidunt corpus. animam occidere non possunt. ¶ **I**tem nota autor dicit. predicare verbū dei omni creature. i. homini. **U**n̄ em. b. **G**ie. h̄ nomine omni creature designatur hō. **E**st em homo ois creatura s̄m participationē et cōmunionē. qz cōicat cum oibus rebus. cum lapidibz in esendo. cum plantis in vegetando. cum brutis in sentiendo. cum angelis in intelligendo. **E**t hoc etiam vult phylosophus in de aia dicēs. **H**omo

Folium lxi

est quodamō oia. **Itē** sra dr. Sicut misit me pater zc. vbi nota q̄ deus misit filiū suū in mundū ex nimia charitate. vñ **Johis. iij.** Sic de dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret p̄ mūdo. sic xps misit suos discipulos z eos ad dilectōem hortat̄ ē dices **Hoc ē pceptū meū vt diligatis vnūcē sicut dilexi vos Johis. xij.** Et itēz **Diligite inimicos vestros. z bñs facite eis q̄ vos oderūt.** **Itē** nota. dñs noster cōpat prudēciam aploz z etiā nrām sapientie serpentis. vñ legit̄ in libro de gialibz q̄ serpens tres hz pprietates **Prima.** q̄ inter oia mēbra caput suū maxime custodit. qm̄ em̄ sentit incatōēs z iuracōēs p̄rit vnā aurē ad terrā. s; reliquā cū cauda obstruit ne audiat vocē incatant̄. **Sic** etiā xps elegit aplos capita z p̄ncipes inter ceteros hoies. q̄ etiā obstruxerūt organa sensuū exteriorē ne p̄ priuas occupatōēs occuparet intellectū. **Scda** pprietas. q̄ serps in uertē raris q̄rit strictū z artū locū antiquā pellē remouēdo z sic acq̄rit iuuenturē. **Sic** etiā apli antiquā pellē deposuerūt. i. oia terrena z foramē petre ingressi sunt. z xpm̄ q̄ vocat̄ petra deserti sequuti sunt. **Tercia** pprietas. serpens intrat aquā z venenū deponit. sic etiā apli ingressi sunt aquā. i. ad gaudia eterna z deposuerūt venenū. i. p̄ suis p̄secutoribz orabāt deponēdo rancorē z inuidiā. in hoc xpm̄ imitādo. q̄ p̄ suis inimicis orauit dices **Pater ignosce illis zc.** **Itē** nota. apli p̄pant colūbis spēatr̄ p̄pter tres p̄prietates **Prima.** qz colūbe hñt triste gemitū. sic etiā apli habuerūt triste gemitū p̄pter passiōē xpi. **Scda** pprietas. qz carēt felle. sic etiā apli fuerunt absqz inuidia. qz firmā habuerūt dilectōem. **Tercia** pprietas. qz ne mini sunt nocētes. sic etiā apli nulli nocumētū intulerūt. s; magnū fructū etiā afferbāt. vñ **Ego** vos elegi de mūdo vt fructū afferat̄ zc. **Itē** nota. si sra bñ inspiciat̄. tūc hoc totū par vobis vsqz ad finē sentētie p̄t ee qdā orō material̄ accepta **Rō.** qz nō supponit p̄ se nec p̄ suo fcatō. s; supponit p̄ d̄bis a xpo. placis ad aplos. z sic hec tota orō fcat̄ vba a xpo placata s; tñ p̄m vsūm grāmaticoz declinat̄ fcat̄iue. **Inquit** vno° ē p̄bū defecituum nihil hñs nisi inquit **Alio°** est tertia p̄sona a verbo inquit. vt dr̄ **Alexander** ibi **Inquit** quis inquit zc.

Hinc petrus romā apostolorū p̄nceps adiit **Paulus** greciā vbiqz docēs grām. ter quattuor hi p̄cceres in plagis terre q̄ttuor euangelizantes trinū z vnū **Andreas.** iacobz vterqz. **philippus.** **bartholomeus.** **symon.** **thadæus.** **ioannes.** **thomas** z **matheus.** duodecim iudices. nō ab vno sed in vnum diuisi p̄ orbem diuisos in vnum colligunt.

Hic iam autor p̄r tractat materiā de diuisione aploz ad enumerationē numerās eos nominatim dicens (**Hinc**). i. postea (petrus) p̄nceps aploz. adiit. i. accessit (romā) z (paulus) scz adiit (greciam) docēs vbiqz. gras). s; redēp̄tōis xpi (hi ter q̄ttuor p̄cceres). i. hi. xñ. p̄ncipes. s; sunt (euāgelizantes). i. p̄dicātes (trinū) scz i p̄sonis (z vniū). s; in essentia (in q̄ttuor

De diuisione Apostolorum

plagis). i. tribus (terre) scilicet orientali occidentali australi et aqilonari. Deinde enumerat alios apostolos dicentes (Andreas) qui fuit frater symonis. et (iherosolimitanus) scilicet maior et minor. maior qui erat frater iohannis euang. qui fuerunt filij zebedei. scilicet minor fuit filius Thadei non secundum carnem sed secundum meritum (philippus et bartholomeus) qui fuit filius regis. et (symon) iustus. et (thadeus) id est iudas. qui dicitur thadeus ad differentiam iude schariorthis. et (iohannes) et (thomas) qui dicebatur dydimus. id est qui dubitauit de resurrectione christi. et (matheus) qui erat publicanus. isti duodecim iudices non diuisi ab uno scilicet deo vel ab una fide (sed diuisi in unum) id est in unam fidem (colligunt) id est congregant. scilicet sua predicacione (in unum). i. in unam fidem (diuisos) id est dispersos (per orbem) id est totum mundum. Isti duodecim apostoli scilicet diuisi per totum mundum. scilicet in partem orientalem occidentalem australem et aqilonarem. et sunt duodecim iudices qui sedebunt super sedes in die iudicii iudicantes duodecim tribus israel. et isti sunt missi non ut sepeant a fide. sed ut colligant omnes homines diuisos per totum mundum ad unam fidem.

¶ Notandum de numero apostolorum. in cena domini erant duodecim. et in illo numero non erat Paulus et Matthias. et cum iudas seipsum suspenderit remiserunt. et in numero usque ad ascensionem domini. ut dicitur Matthei ult. et in decem discipuli abierunt in galileam. Sed post ascensionem apostoli et discipuli cum magno gaudio reuersi sunt in iherusalem. et erant unanimes iter orantes et laudantes deum. Et exurgens petrus in medio fratrum dixit. Viri fratres oportet implere scripturam quam dixit dauid de iuda. Fiat dies eius pauci. et episcopatum eius accipiat alter. ergo oportet unum fieri ex illis teste resurrectionis christi. et statim statuerunt duos. scilicet ioseph iustum et matthiam et dederunt sortem. et cecidit sortem super matthiam qui numeratus est cum fratre apostolis. et sic implebat numerus apostolorum. Deinde stephanus est lapidatus. et saulus lapidantium vestimenta seruabat qui erat persecutor christianorum. postea perstratus et conuersus est ad dominum et etiam numeratus est inter apostolos. et hoc ratione officij. quia officium apostolorum excellenter exercuit in predicando.

¶ Pro terminis nota. quattuor est nomen numerale indeclinabile. Si pecceres dicuntur nobiles virtutibus florentes. et dicuntur quasi peccata carnis. id est putredine viciorum. Sed plaga est equocum. unde Vulnera sunt plaga. plaga regio. vel plaga resche. Sed ad hunc est verbum quarte iugationis compositum ab ad et eo is. Sed philippus dicitur a phyllos. id est amor. et ipse quod est super. quasi amator superiorum propter celestem prelationem. Dicitur etiam os lapidum propter suam luculentam predicacionem. Dicitur etiam os manuum. propter assiduam operationem.

¶ In omnem terram exiit sonus eorum. Et in fines orbis terre verba eorum.

¶ Hic auctor describit diuisionem apostolorum per propheticas confirmationes. Et dicitur in tres partes secundum quod auctor confirmat hystoriam tribus prophetis. scilicet ibi. Quia speciosus. tertia ibi. Hi sunt. dicentes (sonus) id est predicaciones (eorum) scilicet. xij. apostolorum (exiit in omnem terram) id est per totum mundum (et verba)

id est doctrine (eoz) scz apostolorz. scz exiuerunt (in fines). i. in terminos. (orbis terre) qz dixit dominus **I**re in orbem vniuersum z predicare eu a gelum. hanc prophetiam scribit **D**avid ps. xviii. sub eisdem verbis

¶ Notandū p sonū pheta dat intelligere qualiter reuelatōnem siue vocalem siue literale ad denotandū p hoc q apostoli nō pambulauerūt totū mundū. sed qd p̄p̄ia peregrinatōe nō poterant adimplere illud alijs nuncijs adimplerunt z p scripturas z epistolas. Scripserunt em̄ epistolas ad populū sup omnibz articulis fidei. z sic edificauerūt ecclesiā z ipsam numero credentiū dilatauerunt. Et numerus p̄ncipaliū erat duode nari. scz xps assignauit eis. lxxij. alios discipulos mittēs eos in oēm terrā et regione ad p̄dicandū v̄bū dei. Sc̄do nota. ch̄istus misit apostolos in oēm terrā vt essent testes de omnibz his q viderunt z audierunt. z er go d̄: in ac̄tibz apostolorz. **T**ercio eritis testes ad oēs hoies eoz q audistis et vidistis. **¶** Quarto quo sciendū. q apostoli fuerunt testes ch̄isti p̄ncipaliter in septe articulis. **¶** Primo fuerunt testes missionis filij dei in m̄sdum. z de illo d̄: **J**oh̄is. iij. Testificans. qz pater misit filiū suum in terris saluatorē mundi. **I**te **J**oh̄is p̄mo. **I**n mundo erat z mundus p ipm factus est z mundus eu nō cognouit. z sc̄imus. qz v̄x est testimoniū eius. **¶** Sc̄do testes fuerunt potissime operatōnis ei. v̄n **P**etrus in ac̄tibz apostolorz. **Q**ui pertransiit b̄nfaciendo sanando hoies oppressos a dyabolo. qm̄ de⁹ erat cū illo vt vult glosa. q̄ liberauit demoniacos. cecos illu minando. leprosos mundando. mortuos suscitando. ventis imperando. **¶** Tercio fuerunt testes amare passionis. z nō solum apostoli. sed etiam gentiles erant testes q deus patiebatur. vt pater in **C**enturione dicente. **V**ere filius dei erat iste. **I**tem pater in dyonisio ariopagita q̄ fuit gentilis. z vidit eclipsim solis in passione dñi dicens. **A**ut deus nature patitur. aut tota m̄di machina dissoluet. v̄n **G**reg. **T**erra tremuit. sol radios subtrahit. z lapides disrupti sunt. **¶** Quarto fuerunt testes verissime resurrectionis. vnde **A**ctuum. **V**irtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis ch̄isti. **U**nde in resurrectione domini non solum habuit testes viuos. immo etiam mortuos. quia multa corpora mortuorū cum ch̄isto surrexerunt z multis apparuerunt in iherusalem. **¶** Quinto fuerunt testes glorioissime ascensionis. **U**nde **P**etrus in ac̄tibz apostolorum **J**esum quem vos interemistis suspendentes in ligno hunc deus suscitauit z principem ac saluatorem exaltauit. z nos sumus testes illius. **I**tem **G**regorius **C**h̄istus prius humiliatus. postea exaltatus in celo. **¶** Sexto fuerunt testes largissime miseratōnis. vnde **L**ucas in euangelio. **O**portebat ch̄istum pati. z sequitur **P**redicite in nomine eius penitentiam z remissionem peccatorz in omnes gentes. vos autem estis testes eorum. **¶** Sc̄ larga miseratio quod dicit in omnes gentes. **I**deo dicit **P**etrus. **I**n veritate comperi. quia non est personarum acceptio deus. sed in omni gente que timet deum. **¶** Septimo sunt testes extremi iudicij. **U**nde in ac̄tibz apostolorum. **N**obis precepit deus presdicare z testificare. quia ipse constitutus est rex viuorum z mortuorum. **U**nde versus. **D**issus agit. patitur. surgit. scandit. miseretur. **J**udicat. e horum vox testis discipulorum.

De diuisione Apostolorū

Quam speciosi pedes euangelizantiū bona p̄dicantiū pa-
cem sanguine christi redēptis ita dicentiū. syon regnabit de-
us tuus. Qui verbo secula fecit. quod pro nobis verbū caro
factum est in fine seculoz. **H**oc verbū quod p̄dicamus christū
crucifixum qui uiuit et regnat deus in celis

¶ **N**ic autor ponit sedam p̄phetica p̄firmatōes dicēs (q̄ speciosi) .i. val
de pulcri (sunt pedes) scz ap̄loz (euāgelizantiū) .i. nūciantū (bona et p̄di-
cantiū pacē redēptis sanguine xpi dicentiū ita) s̄c̄ vt sedrur (**S**yon) .i. o fide-
lis aia (deus tuus regnabit. q̄) scz de⁹ (fecit secula) .i. mundū (p̄bo) .i. p̄
filiū suū (q̄) scz p̄bū (factum ē caro) .i. hō (p nobis) s̄c̄ peccarozibz (in
fine seculoz) .i. p̄bū) .i. fili⁹ dei. sc̄ (q̄) s̄c̄ nos ap̄li (p̄dicam⁹ xpm crucif-
fixū q̄ uiuit et regnat deus in celis) **¶** **N**otādū. hec p̄phetia scribit⁹ **I**sa-
lū in his p̄bis. Quā pulchri sup montes pedes annūciant⁹ et p̄dicantis
pacē annūciant⁹ bonū p̄dicat⁹ salutē dicēt⁹. syon regnabit de⁹ tu⁹ **I**n hac
p̄phetia innuunt⁹ q̄tuor p̄rutes ap̄loz .i. euāgelizare bonū. nūciare pacē.
p̄dicare salutē. et ueritatē p̄nūciare **D**e p̄mo d̄t paulus. **N**otū uobis fas-
cio euangelizū q̄d accepti et nō fm hōiem neqz fm carnē. scz p reuelatōem te-
sū xpi. **D**e sc̄do d̄t in actibz ap̄loz. et intrauit par cum illis. et irez. **P**acem
meā do uobis. **D**e tercio d̄t te. **S**re. **H**i sunt q̄ dederūt ueritatis lumen
agnoscere. et in euan. **E**t scimus qz uer⁹ est testimoniū eius **D**e quarto
d̄t in euange. **I**lli autē p̄fecti p̄dicauerūt ueritatē ubiqz d̄no p̄firmante
Itē nota. in p̄phetia iā dicta p̄ montē d̄z itelligi qz ap̄li p̄dicauerūt in publi-
co. nō autē in abscondito. qz q̄d sup montes edificat nō p̄t bñ abscondi. vt
d̄t in euange. **N**ō p̄t ciuitas abscondi sup montē posita. et quicq̄d p̄dica-
uerunt hoc lucide dixerūt. qz scriptū ē. **L**uceat lux uestra corā hōibz **I**tē
in euang. **I**oh̄is. **E**go palam loquutus sum uobis in mundo

¶ **P**ro terminis nota. q̄ ē aduerbiū p̄pandi. **I**tē p̄ pedes in sacra scri-
ptura d̄z itelligi affect⁹ et intērio. qz sicut hō p̄ pedes gradit. sic p̄ aff̄ct⁹ et
intērōes mens dispergit **I**tē syon regnabit de⁹ tuus p̄t hic poni mare
riat⁹ p̄ sibi sibi aliter supponente **S**z uiuo ē p̄bū absolūtū neutri generis

¶ **D**i sunt celi in q̄bz x̄pe habitas. in quoz uerbis tonas ful-
guras signis rozas gratiam. **H**is dixisti rozate celi desup et
nubes pluant iustum aperiatur terra germinans.

¶ **H**ic autor declarat p̄firmatōem p̄phetica di. **¶** **¶** (x̄pe. hi) ap̄li (sunt)
celi (in q̄bz habitas) .i. manes. et (in q̄bz) scz ap̄loz (p̄bis tonas. et fulgu-
ras) .i. fulgura facis (signis) id est p̄ signa (rozas) id est infundis (gram)
¶ **¶** x̄pe tu (dixisti. his) ap̄lis. o (celi) uos (rozate) .i. rozem date (desuper)
id est desursum (et nubes pluant) id est pluendo emittant (in stū) id est in
sticiam. et (terra) id est cor hominis (germinās) id est fructificās (apiat)

scz ad recipiendū grām. **N**otādū hec ppheta scribit **I**sa. lix. sub eisdē
 verbis. et pncipaliter ē dicta de incarnatōe xpi. qz nubes. i. regnū celorum
 misit iustū. i. xpm scz in vterz beate virginis q dū germinauit dedit nobis
 saluatorez mundi vt erus em beate virginis est terra fructuosa de qua p
 dixit ppheta. **V**eritas de terra orta ē. **S**ed modo auroz transiuit hic ean
 dem pphetiam ad apostolicam dignitatem cōparando ipsos apostolos
 celis ppter quattuor conditōnes. **P**rima. qz deus inhabitat celū. **S**ecū
 da qz in regione vicina corporibz celestibz sūt tonitrua. **T**ertia qz ibi eti
 am fulgura sunt. **Q**uarta qz ros generat in aere. qz vicinatur corpori ces
 lesti. **S**ic apostoli dicuntur primo celi. quia xps eos inhabitat. **U**nde in
 euange. **S**i quis diligit me sermonem meum seruabit et pater meus dis
 liger eum et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. **S**ecū
 dicuntur tonitrua ppter predicationem. **T**ertio fulgura. ppter dos
 crinā mundū illuminantē. **Q**uarto ros qz roauerūt. id est per predica
 tionem misit ipsos tanq̄ electos vt prius patuit. **U**nde in euangel.
Joan. **E**go vos elegi vt caris et fructum afferatis et fructus vester mans
 neat. **U**nde sancti apostoli dicuntur quattuor modis electi. **P**rimo tanq̄
 q̄ electum speculum ad representandum seu designandū faciem glorie in
 qua considerant omne velle tanq̄ in speculo trinitatis. **S**ecundo tanq̄
 electum vasculum ad continēdum vinum glorie. **T**ertio tanq̄ elect^{us} sur
 culus ad multiplicādum fructum ecclesie. **Q**uarto tanq̄ electum iaculū
 ad feriendū hostem iusticie. **D**e primo dicit psalmista. **Q**uonā elegit do
 minus syon etc. **U**nde syon interpretatur speculum sue anima fidelis. et
 bene competit sibi. quia elegit eam in habitacionem sibi. **D**e secundo dicit
 in prouerbijs. **A**ufer rubiginem et egredietur vas purissimū. multi enim
 sunt qui gratie liquorē in vasis animā suā habere desiderāt. aramē
 rubiginem peccatorum auferre non curant. **D**e tercio dicitur in allegatio
 ne sacra. **E**go vos elegi etc. **E**t sicut eliguntur surculi boni generis q̄ mul
 tum et nobilem fructum afferunt. **S**ic christus elegit apostolos vt p sui p
 dicationem multum et nobilem fructum facerent. **D**e quarto dicit **I**sa.
Posuit me quali sagittam electam. de quibz etiam dicitur in ps. **S**icut
 sagitte in manu potētis ita filij excussōz. id est apostoli q̄ excussi sūt in fide
Notandum tonas et fulguras sunt verba exēmpre actionis. qz act^{us}
 ipsoz est exēmpus a nostra voluntate. **I**tem desuper est aduerbiū loci.

Germen iustum suscita terram nostram quam apostolicis
 verbis serens germinare facias. **Q**uorum verbis verbū pa
 tris tenentes in patientia fructum ferre fac nos tibi domine

Nē iam auroz dirigit petitionē ad xpm tanq̄ ad mittentē aplos. **E**t di
 uiditur in duas pres. **I**n quaz p̄na facit quod dicitur est. **I**n sc̄da dirigit
 aliam petitionem cum cōmendatione apostolorum. sc̄da ibi. **S**i sunt celi
 dicens primo. **Q** christe tu existens (germē iustum. suscita terrā nostrā)

De diuisione apostolorum.

id est cor nostrum scilicet ad fructificandum in bonis operibus (quã) scilicet terram (serens) id est feminans (apostolicis verbis) id est per verba apostolorum (facias germinare) id est fructum producere (quorum) scilicet apostolorum (verbum) id est predicationibus. o (domine) scilicet christe (fac nos terribiles) id est mandatum (patris) tui (ferre) id est producere (tibi) fructum in patientia.

• **N**otandum auctor in littera duo facit. Primo dirigit petitionem ad ipsum. cum dicit **G**ermen iustum. Secundo insinuat affectum petitionis cum dicit **I**n patientia fructum ferre fac nos tibi domine. De primo dicitur in euangelio. **P**etite et accipietis. pulsate et aperiet vobis. De secundo dicitur similiter in euangelio. **I**n patientia vestra possidebitis animas vestras. Unde ad veram patientiam tria requiruntur. Primo correctio dei. Unde **J**ob. **S**uscipientes correctionem beatificantur. Item idem **B**eatus vir qui corrigitur a domino. Secundo requiritur patientia perfectio/nis. Unde in euangelio. **B**eati qui persecutionem patiuntur. Tertio requiritur impugnationem dyaboli patienter sustinere. Unde **J**acobus in canonica. **B**eatus vir qui suffert tentationes. Item **P**aulus. De quanto infirmior tanto sum fortior. Super illo dicit venerabilis **B**eda. q. infirmitates concingunt quinque modis. Primo vt merita iustorum augeant. Secundo contingunt ad virtutum custodiam vt patet in **P**aulo. Tertio ad corrigendum peccata vt patet in maria sorore **J**aron. Quarto ad gloriam dei vt patet in ceco nato. Quinto in adiuuamẽ pene vt patet in herode. • Item nota prima pars huius sententie exponitur dupliciter. Primo sic. q. per terras intelligatur virgo maria gloriosa. de qua dicitur in ps. **V**eritas de terra orta est. et per germen intelligatur iesus christus de quo dicit **H**ieremias. **E**cce dies ventent dicit dominus. et suscitabo dauid germen iustum. et tunc intelligitur sic. q. beata virgo nostra media trix suscitauit nobis christum iesum ipsum orando pro nobis. et sic illud relatiuum quã refert ly terrã sibi vocem et secundum rem. Secundo sic exponitur q. per terram intelligatur nostra conscientia vel nostra operatio. et de tali dicit **B**ernardus. **N**emento homo q. de terra es etc. Et per germen intelligatur fructus bonorum operum. et de tali fructu dicitur in euangelio. **E**x fructu operum eorum cognoscetis eos. et tunc sententia talis est. **C**or nostrum et caro nostra faciet tibi iustum germen. id est fructum boni operis. et sic hoc relatiuum quã refert ly terram voce et significatione. et hec secunda lectura videtur esse melior q. prima.

• **M**o declaracione terminorum nota. germen est nomen tertie declinationis neutri generis et significat fructum. Inde germino as are. id est fructum facere. • Item suscito est compositum a sub et cito as. quod est frequenter. huius verbi cito es. quod idem est quod voco. Sed terra plura significat. Unde versus. **T**erra sit infernus virgo deus ac elementum. **E**lica vita caro prothoplastus machina mundi. Sed serens est participium huius verbi sero. quod habet duplex preteritum. vt patet in prima parte **A**lexandri. Sed sero est verbum anomalum. et est equiuocum ad plura. Unde **F**ert patitur dicit fert cupit atq. gerit.

Hisunt celi quos magni cōsiliū angelus inhabitas. quos non seruos sed amicos appellas. quibus omnia que audisti a patre notificas. **I**n quorum diuisione collectum gregem custodias indiuisum et in vinculo pacis vnum. vt in te vnum simus sicut in patre tu es vnus. **M**iserere nobis tu qui habitas rex in celis.

Hic autor sequēter dirigit scđam petitionē cū p̄mēdatione ap̄loꝝ de cels (Di) s. apli (sunt celi. q̄s) scz celos. tu xpe ex̄ns (angel⁹ magni consilij. inhabitas. quos nō appellas) .i. noias (seruos. s. amicos. q̄b⁹) scz ap̄stolis. tu (notificas) .i. nota facis (oia q̄ audisti a patre. **I**n quoz scz ap̄stolorū diuisione) q̄ hodie celebrat⁹ et facta est. o xpe (custodias gregē) .i. pplm (collectū indiuisum) scz in fide (et vni in vinculo pacis. vt nos sim⁹ vni in te) scz p̄ gratiā (sicut tu es vnus in patre) scz per naturā. o ch̄riste (rex tu q̄ habitas in celis miserere nobis. ♦ **N**otādū ap̄stoli vocantur celi plurib⁹ de causis. **P**rimo dicūtur celi q̄si celestes. qz ab eterno ad celestia sunt predestinati. sicut dicit **L**. in euangelio. Ego disposui vobis sc̄cū cur disposui mihi pater vt edatis et bibatis super mensam in regno meo. **S**ecūdo dicunt celi q̄si celestib⁹ p̄figurati. vñ in **A**poē. **E**cce mulier amictā sole et luna sub pedib⁹ ei⁹. et in capite corona xij. stellarū vbi p. xij. stellas intelligitur. xij. ap̄stoli in celestib⁹ lucentes. iuxta illud **D**an. xij. **S**ulgebunt iusti quasi splēdor firmamenti etc. **T**ertio vocant celi quasi defectuz celi p̄ficiētes. deficit em̄ de celo dragma. x. q̄ predicatione ap̄loꝝ est integritata et integraliter restituta ē. **Q**uarto vocant celi q̄si viuentes in celo cū dño celi. nā magistrū habuerūt rectorē celi de cuius doctrinis ipsi celestes effecti sunt. **E**t quīs d̄r q̄ sunt de terra facti. erāt tñ tāq̄ dñj inter hoies conuersantes. **I**tem nota autor d̄r (quos nō seruos etc.) huius rationem assignat. **S**ic. vbi d̄r sup euan. **I**am nō dico vos seruos sed amicos. qz seruos nescit q̄ faciat dñs ei⁹. s. oia q̄ audiui a patre reuelauit vobis. hoc idē testat p̄s. cū d̄r **H**is autē nimis honorati sunt amici etc. **I**tem lra d̄r amicos. vñ amicus d̄r quasi animi custos. qz ipsi in oib⁹ p̄ceptis dei aiā seruāt et custodiūt. et ergo d̄r in euan. qñ iudei dixerūt ad iesum. **P**at tu⁹ us et amici tui sūt foris q̄rētes te. et ihs vocatis discipulis dixit. **Q**uis est pater meus et fratres mei. ecce isti sunt amici. qz faciūt voluntatē meā. ♦ **P**ro terminis nota. inhabitatio est verbū p̄mie p̄iungationis trāsitiuū. **E**t dicitur qdā q̄ habito sit verbū frequentatiuū huius verbi habeo qd̄ habet habitū in supino. et volunt dicere q̄ p̄ p̄positionē delectat dici inhabitato et nō inhabitio. qz inhabitio h̄z inhabitū in supino. **U**nde dicit **H**ug⁹. q̄ habito est verbū p̄mitiuū. et delectat dici p̄ p̄positionē inhabitio. **R**atio. quia frequentatiuū delectat p̄cordare cū suo primitiuo in significatione. sed h̄ nō fit h̄c. qz inhabitio significat p̄h̄tere. sed inhabitio significat m̄sionē facere.